

Pogodba med Jugoslavijo in Poljsko

Pregled produktivnega sveta v Tržaški pokrajini v hektarjih:

Premestitva prefektov

BRIM, 20. Minister za narodno gospodarstvo on. Belluzzo je danes predpolne sprejel romunskega ministrskega predsednika generala Averescu. Razpravljala sta o pripravih za gospodarsko pogajanja med Italijo in Romunijo. Med obema državama bo sklenjen vau trgovinski dogovor.

Jugoslavija in Madžarska
BUDIMPEŠTA, 20. Zunanji minister Ludvik Valko se je povrnil iz Ženève v Budimpešto ter zopet prevzel svoje posle. Kakor doznava «Esti Kurier» iz krogov zunanjega ministrstva, se je med njim in jugo-

Iz Londona prihaja vest, da je general Jang-Sen, na prizadevanje angleškega admirala Kamerona, vrnil dve angleški ladji, ki so jih Kitajci zasedli že prvi dan incidentov na Jang-Tse-Kjangu.

Orkan se je pojavil že v petek, dočim so ga meteorološke postaje naznanile za ponedeljek. Prebivalstvo strašne katastrofe ni pričakovalo in zato je tudi število človeških žrtev tako veliko.

Tudi stolp radiobrzojavne postaje v Ejeleahu se je podrl, čeprav je bil tako močno zidan, da je lahko kljuboval pritisku vetra s silo 120 milj na uro. Radiobrzojavne vesti pravijo, da je že občitati silno pomanjkanje živil.

BUKAREŠT, 20. Balisti so črno predprijeto je prispel, semkaj iz Turina prestolonaslednik princ Humbert. Na kolodvoru so ga pričakovali vse oblasti ter nekatere odlične milanske osebnosti. Prestolonaslednik se je odpeljal z avtomobilom v Gallarate, kjer ga je ljudstvo navdušeno sprejelo.

Povišanje železniških tarif v Romuniji.
BUKAREŠT, 20. Ravnateljstvo romunskih železnic je s 15. septembra zvišalo

še zvišajo čene za 20%, na ekspresnih vlakih za 30%.

Težke obsedbe v Rusiji
SEVASTOPOL, 20. V procesu proti 23. ošebam, ki so bile udeležene pri neki protirevolucionarni organizaciji, je bil obsojen glavni voditelj Raiasky na 8. let ječe, en udeleženez na 5, dva na 4 leta, drugi pa na 1 do 2 leti težke ječe. Šest oseb je bilo spuščenih na svobodo.

Povišanje železniških tarif v Romuniji.
BUKAREŠT, 20. Ravnateljstvo romunskih železnic je s 15. septembra zvišalo

Težke obsodbe v Rusiji

SEVASTOPOľ, 20. V procesu proti 23. osebam, ki so bile udeležene pri neki protirevolucionarni organizaciji, je bil obsojen glavni voditelj Raľasky na 8. let ječe, en udeleženec na 5, dva na 4 leta, drugi pa na 1 do 2 leti težke ječe. Šest oseb je bilo spuščenih na svobodo.

urnik teh izpitov, ki se prične s prvim dnem oktobra.

Vsa podrobnejša pojasnila daje tajništvo omenjenega šole.

S šolskim poukom se prične dne 25. oktobra ob 8. uri.

Dela na železniški progi in delavci

Širjenje železniške proge Gorica-Prvačina poteka napreduje. V soboto popoldne je bil končno podrt most čez cesto na rampi na Volčji druzi. Vsa vozila in tudi pešci morajo sedaj pri Svecerici obrniti na renoško cesto, pri mostičku pri Kmetovih pa na posebno novo urejeno pot, katera pelje mimo opekarne g. Kozlota, kjer pride ta nova pot zopet na staro cesto. Delavci so pri preroma slaboplačni od 1.60 do 2.00 L na uro. Izplačevanje zasluženih dni se pa ne vrši redno, ljudje dobivajo večino dela le predurajo in ker potrebujejo denar za vzdrževanje sebe in svojcev, morajo kupovati vse potrebno le v trgovini podjetnika. Res je, v njegovi trgovini in kmetiji se dobi vse potrebno, toda cene se zde delavcem skoraj pri vseh predmetih precej pretirane, pa tudi hrana, katero nudi podjetnikova kuhinja, je precej draga in ne kaj dobra. Podjetje, katero je prevzelo gradnjo državne železnice, se vedno izgovarja, da ne dobiva od vlade denarja, in da zato tudi ne more izplačevati delavcev. Tak način, da se ohrani podjetju ves zaslužen delavec, se je poskušal svoje dni na Nemškem, a so se delavci po hudem prizadevanju slednjega vendar rešili te odvisnosti. Vsako delo zahteva svoje plačilo, toda v tem slučaju plačilo v denarju, da si delavec kupi zanj kajerkoli, kadarkoli in karkoli po lastni preudarnosti.

P. O. - Gorica.

Vse čete, ki se mislijo udeležiti prvenstvenih tekem, ki pričnejo v mesecu oktobru, pozivam, da mi to nemudoma javijo. Tekem se lahko udeležijo vse čete v goriskem okraju, včlanjene v P. O. Za informacije in prijavitelje pisati — Albert Terpin Gorica Corso G. Verdi 7.

Teh. komisar, Terpin.

Tečaj za sodnike. Sreda 22. t. m. ob 8 teoretični pouk.

AJDOVŠČINA.

Položaj delavstva v predilnici.

V tukajšnji predilnici je zaposlenih skoraj 1000 delavcev, oziroma delavk. Toda malokdo je poučen o pravih razmerah delavstva, ker ni nobenega med nami, ki bi včasih poročal o naših krizih in težavah.

Pred dobrim mesecem se je ustanovil za tukajšnje delavstvo sindikat, čigar organizator je bil tajnik ajdovskega fašja g. Mazoco. Z ustanovitvijo sindikata je prešlo v sind. blagajno tudi imetje prejšnje socialistične organizacije in pa "Podporni sklad".

Eno najvažnejših vprašanj, ki bi se moralo rešiti, je vprašanje draginske doklade delavcem in delavkam. Na shodu, ki se je vršil v tovarni, so naglašali voditelji sindikata, da se bo to vprašanje rešilo. Sedaj se nič več ne govori o njem in zdi se, kot bi bilo zaspalo. Medtem draginja narašča in z njo delavčeva gnotna stiska. Želeti bi bilo, da bi se poklicani činitelji energično zavzel za to stvar.

Delavec.

BRANICA.

Prosv. društvo "Branica", priredi dne 26. septembra veliko veselico s pestrim vzporedom. Začetek točno ob 3. uri popoldne.

K obilni udeležbi vabi — Odbor.

DORNBERG.

Dornberški sejem.

Letos se je znani dornberški sejem poročil kar najbolje. Vasi spodnje vipavske doline so poslale cele trume obiskovalcev na sejem. Bil je pa ta prepolen posebno suhe robe, ker se bliža sedaj jesenska trgovatev. Čast tudi našim gostilničarjem, ki so z dobro kapljico stregli številnim gostom v svojih lokalih in tako širili glas našega dornberžana. Večerne ure so pripeljale ducat avtomobilov in z njimi razposajenih gorških ponočnjakov. Vse je poteklo gladko, ni bilo potreba ne zelenega križa, ne policajca in ne reševanja hrjarja.

Izvedeli smo, da je naša gdč. učiteljica Jelešek, ki je poučevala v naši vasi preko tri desetletja, premeščena drugam. Vsi obžalujemo prav iskreno njen odhod.

TOLMIN.

Tekom kratkega časa sta nas zapustila kar dva urada. Vojno-odškodninski pomlad in sedaj pa tehnični urad, kateremu je načeloval inž. Machnitsch. Inž. Machnitscha poznamo še iz predvojnega, ker je bil takrat nekoliko let dodeljen tolminskemu glavarstvu. Ostaja sedaj še tukaj sodnija, davkarija, agencija banke d'Italia, registerski urad, davčna iztirjevalnica in pa poveljstvo tukaj nastavljenih vojskih čet. Nekaj se sicer tu govori, da bo naj-

si naseljenci prirčno stisnili roke. Pencroff je le s težavo prikrival razburjenje, ko je objel v slovo Harberta, svojega otroka! Nato so se naglo ločili.

Nekaj trenutkov pozneje sta izginila Cir Smith in Harbert na eno, poročevalec in Nab na drugo stran in čez pet minut sta Ayrtton in Pencroff srečno preplavala s čolnom preliv, skočila na suho in se skrila v votlinah vzhodnega brega.

Gotovo je bilo, da jih ni z jadrnice nihče zagledal, ker se je ladja videla skozi megleno paro samo v obrisih.

Zdaj je bila sesta in pol jutraj.

Kmalu se je meglja v gornjih plasteh razdelila in konci jarbolov so se pokazali iz megle. Še nekaj minut so se njeni veliki oblaki valili po morskem površju, nato je dvignil svež veter in naglo razpršil na brano paro.

Speedey se je zdaj jasno videl. Bil je zasidran z dvema mačkama s spico obrnjen proti severu in z levim bokom proti otoku. Kakor je Cir Smith precenil, je ladja ležala nekaj več kakor miljo daleč od obrežja.

Črna zastava je še vedno plapolala z droga.

Inženir je z daljnogledom videl, da so bili štirje topovi obrnjeni z žrelom proti otoku. Očitno so bili pripravljeni na strel.

Zdaj je bil Speedy še vedno tih. Na krovu je videl inženir kakih trideset razbojnikov, ki so hodili po ladji. Nekateri so bili na palubju, dva sta sedela z daljnogledom v rokah na drogih velikega spred-

nega jadra in ogledovala otok z napeto pozornostjo.

Bilo je očitno, da si Bob Harvey in njegovi možje niso znali razložiti dogodka pretekle noči na ladji. Kdo je bil tisti napol goli mož, ki je vloril vrata smodnišnice in se z njimi boril, izstrelil šestkrat iz samokresa, ubil enega mornarja in dva ranil, ušel nato njihovim krogom in se rešil s plavanjem na otok? Odkod je prišel? Kaj je nameraval na ladji? Ali je hotel v resnici pogoniti v zrak jadrnico, kakor je Bob Harvey domneval, Vsa ta vprašanja in domneve so zmedle ubgele kaznjence. O čemer ni bilo dvoma, je bilo to, da je neznan otok, pred katerim se je Speedy zasidral, obljuden in da se je njegova naselbina pripravljala na obrambo. Vključ temu pa se ni pokazal nihče ne na obrežju ne na planoti. Obala je bila videti popolnoma zapuščena, vsaj sledu ni bilo o kakem bivališču. Ali so se stanovalci podali globokeje v notranjost?

To vprašanje si je poveljni razbojnikov moral staviti, in kot premeten mož je nameraval svoj pregledati teren, predno bi poslal svoje možstvo v boj.

Ze ura in pol je tako minula, ne da bi se z jadrnice pripravljali na napad ali izkrcanje. Bob Harvey se je še vedno obotavljal. Niti njegovi najboljši daljnogledni niso odkrili naselnic, ki so bili skriti za skalovjem. Zastor ljan in zelenja, ki je, zakrivajo okna granitne hiše, viselo ob živi skali, ni vzbudilo v njem pozornosti. Kako bi mogel tudi slutiti, da je v taki

dekan iz Renč, kurat iz Bilj in Gradišča, župnik iz Prvačine v občinsko hišo na skupen obed, ki so se ga udeležili tudi župan in polnoštevilni tudi občinski svetovaleci. Pri tem se je izrekla marsikatera prirčna beseda. Vmes je sviral tudi domači orkester ter še obilo zahvale in priznanja. Takga sprejema in tako veselega razpoloženja še dolgo nismo videli na Vogerskem. Dal Bog, da bi se obojestranske nade uresničile.

...

Kopanje flovce v osemlju med Volčjo drago in pa Biljami je stvorilo tam naokoli vse polno kotanj. Tla teh kotanj so neprodna in v njih se nabira potasi deževnica. Stvorilo se prav velike mlake, globoke po 3 do 4 metra. Ne samo otroci, ampak tudi odrasli ljudje bi se le s težavo rešili iz nekaterih teh mlak radi silno opolizli robov in sten kotanj. Prepelno nesreč se je že radi tega zgodilo v preteklih letih. Mnogo se je o tem pisalo in govorilo, da bi morale biti nevarne mlake ograjene. V mnogih slučajih so posestniki opekarn to storili. Ponekod so pa pustili prost dohod do teh mlak bližnjim hišam, ki nimajo na razpolago druge vode za pranje in razne druge potrebe. Iz tega je tudi nastala zadnja nesreča. 9-leten otrok družine France-tiča iz hišne številke 163 spadajoče pod Vogersko je zašel k mlaki. Doma so ga po-grešali. Ko so ga šli v soboto popoldne pro-ti večeru iskat, so ga našli mrtvega.

Književnost in umetnost

VEDEŽ ZA L. 1927.

Izšel je v založništvu knjigarne Štoka v Trstu X. letnik priljubljenega žepnega koledarja "Vedež" za navadno leto 1927. Cena (v platno vezanemu) L. 4 s priporočeno pošto L. 5.60.

Tudi letos je ta priljubljeni, splošno uporabljeni koledar skrbno urejen ter prinaša pestro in zanimivo vsebino, tako da ga moramo le priporočati. Poleg točno sestavljene koledarskega gradiva s cerkvenimi in državnimi prazniki prinaša še marsikaj, kar se utegne čisto rabiti, tako n. pr.: ro-dovnik kraljeve družine, poštne pristojbi-ne za kraljevstvo in inozemstvo (spremembe od 1. septembra glej med oglasi pod Vaino) razne računske razpredelnice ter seznam sejmov v Julijski Krajini. Skrbno je se-stavljen tudi pouk o davkih in kolikih, ki ga podaja dr. D. Godina, mnogo obsežnejši je od lanskega ter upošteva vse spremem-be, ki so se izvršile na tem polju. Zelo do-bro došel bo tudi "Mali kazipot" po Trstu in Gorici z naslovi in telefonsko številko javnih uradov, cerkev, šol, denarnih zavo-dov, konzulatov itd. V četrtem delu najde-mo obsežno statistično gradivo različne vsebine, anekdote, smešnice, modrovanja, pesmice ter Pavlihovo hudomušno pripo-vedovanje, kako se mu je godilo na sever-nem tečaju in drugod po svetu. Koledar za-ključuje živahna humoreska Ferdo Plemliča "Ali izhajamo iz opice", ki je kakor pravi opomba, poglavje iz večje, še rokopi-sne zbirke slovenskih humoresk v ameriškani obliki, in ki bi jo radi citali nekoč celotno. Pridodan je, kakor navadno, obsežen zapi-snik. Vezava je trdna in okusna. Pre-pričan smo, da se tudi letos krog "Vede-ževih" prijateljev in odjemalcev nikakor ne bo zmanjšal, nasprotno, da se še raziri, kakor se je to zgodilo vsako leto.

Gospodarstvo.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

ulica Torrelbanca št. 19, Tel. 44-39.

SEMEŠKI KROMPIR.

Tržaška kmetijska družba v Trstu je v smislu kraljevega dekreta od 24. avgusta t. l. letos na lastno roko prevzela akcijo za uvoz inozemskega krompirja za seme.

Semeški krompir se bo uvažal v mesecu februarju prihodnjega leta.

Vabimo naše člane, zadruge in občine, ki se želijo preskrbeti s semeškim krompi-rom iz inozemstva, da nam čimprej ja-vijo množico, ki jo želijo naročiti. V pri-javi naj omenijo tudi vrsto, katero želijo imeti.

SEMEŠKA KMETIJSKA POTREBŠČINE.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ulica Torrelbanca št. 19, in Raffineria št. 7 ima v zalogi

novodospelo sveže seme za jesensko setev iz Nemčije.

KMETIJSKE STROJE

grozdne stiskalnice (preše) grozdne mlince, slamočernice, mlečne posnemalnike, orala, brane, gnojilašne sesalke itd.

RAZNO ROČNO KMETIJSKO ORODJE

Sape, motike, krampe, strpače, cepilne nože, škarje, grablje.

Leseno orodje in posode: brente, brenta-či, kadi, liji in druge kletarske potrebščine.

SEMEŠKE OZIMNE PŠENICE IN RŽI.

Ker je naročena množina ozimne pšenice in ozimne rži iz inozemstva že vsa pred-

višini izdelbno v granitni groti stanova-nje? Od Celjustnega rta do Kremljanskega rta, torej v obsegu celega Zvernega zaliva, ni nič izdajalo, da je otok zaseden.

Ob osmih pa so naseljenici zapazili gi-banje na ladji. Vrvi na žrvjih, ki so dr-žali rešilne čolne, so odvezovali in spustili so čoln v vodo. Sedem mož je stopilo vanj. Vsi so bili oboroženi s puškami; eden iz-med njih se je vsedel h krmilu, drugi štirje so sedli k veslom, a dva sta se po-stavila na sprednjem delu čolna s priprav-ljenimi puškami. Brez dvoma so bili na-menjeni bolj na preiskovanje okolnosti kakor na izkrcanje, sicer bi jih bilo več.

Oni mornarji, ki so sedeli na vrveh ja-drih drog, so brez dvoma zapazili, da leži pred otokom oteček, ki ga loči od pr-vega kake pol milje širok preliv. Cir Smith, ki je opazoval smer, v kateri je čoln plaval, se je uveril, da ne plava k prelivu, ampak da misle pristati k otočku.

Pencroff in Ayrtton sta videla iz svojih skrivališč prihajati one in sta čakala do-klar ni prišel čoln v primerno strelno razdaljo.

Čoln se je pomikal dalje z največjo pre-vidnostjo. V dolgih presledkih so vesla sekala vodo. Eden izmed onih dveh raz-bojnikov, ki sta sedela v sprednjem delu čolna, je imel v rokah olovnic in pre-iskoval kanal, ki ga je izdolbel tok Hvale; to je bil dokaz, da se je nameraval Bob Harvey približati z jadrnico k bregu. Kakih trideset razbojnikov se je porazme-

stilo na vrhnih lestvah in so neprestano zagledovali z očmi gibanje malega čolna ter skušali ugotoviti pot, po kateri se bodo mogli približati bregu, ne da bi nasedli na dno.

Samo dve kablovi dolžini od otočka se je čoln ustavil, krmilar se je ogledoval po primerem izkrcavališču.

Tedaj sta nenadoma počila dva strela. Tanek dim se je vil nad skalovjem otočka. Mož pri krmilu in oni z olovnic sta padla nazaj v čoln. Ayrttonova in Pen-croffova krogla sta istočasno zadeli.

Skoraj istočasno pa se je tudi razlegel strašen pok in mogočen oblak dima se je pokazal ob boku jadrnice; krogla je za-dela v skalovje, kjer sta bila skrita Ayrt-ton in Pencroff, ter odkrila nekaj kosov, ki pa niso poškodovali strelcev.

Iz čolna so se čule najstrašnejše kle-tvine; toda čoln je takoj nadaljeval pot. Na mesto krmilarja je stopil drugi in v hitrih pljuskih so se vesla potapljala v vodo.

Namesto da bi se čoln vrnil naravnost k jadrnici, kakor sta Ayrtton in Pencroff pričakovala, je plul ob bregu otočka, hoteč obkrožiti njegov južn konec. Razbojniki so pri tem na vso moč veslali, da bi prišli iz strelne razdalje.

Tako so priveslali k ven molečemu delu otoka in se približali do pet kablovih dol-jin bregu, ki se je proti jugu končal v izmetaninski rt. V vednem varstvu topov z jadrnice so veslali v polkrožni črti ter se obrnili k ustju Hvale.

JOŽEF REGENT

69 let star, dne 18. septembra, vsled nesreče na železniški progi, umrl.

Pogreb se je vršil 20. septembra popoldne.

Ob tej priliki se podpisani iskreno zahvaljujejo pogrebem, pevske-mu zboru in vsem prijateljem in znancem, ki so na katerikoli način in z ude-ležbo na pogrebu izkazali blagemu pokojniku poslednjo čast in mu ob od-premu grobu izročili poslednji pozdrav.

KONTOVELJ, 21. septembra 1926.

Apolenija Regent, soproga.

Družine: Regent, Gorianc, Golouh.

znamovana, naznanjamo, da smo naročili novo zalogo, katere se bo razdelila le med one, ki bodo še pravočasno prijavili svoja naročila.

Kmetovalci skrbite, da zamenjate seme ozimne pšenice in ozimne rži z najboljšim semenom iz mrzlejših krajev.

Prednaročila sprejema Tržaška kmetij-ska družba v Trstu, ulica Torrelbanca št. 19. — Telefon 44-39. —

UMETNA GNOJILA

Čas naročbe umetnih gnojil poteka. Va-bimo vse one, kateri niso še prijavili po-trebe na umetnih gnojilih, da javijo pis-meno, ali pa osebno, vrsto in množino, ki jo nameravajo naročiti.

Superfosfat 16/16% po Lir 1.85 enota, podlaga zaračunavanja 15%. Močnejši superfosfat 16/18% po Lir 1.85 enota, podlaga 17% franko vagon Benetke. Za Istro je to-varna dovolila izjemoma popust.

Kalijev sol, najamčeno 49/42%, belo, drobno mletu iz naše zaloge lahko naro-čite:

za vipavski okraj: pri Kmetiski Posojilni-ci v Vipavi,

za bistriški okraj: pri Mlekarski Zadrugi v Trnovem,

za postojanski okraj: pri Kmetiski Hranil-nici in Posojilnici v Matenji vasi iz skladi-šča Mlekarne na Prestranku.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

ulica Torrelbanca št. 19, Tel. 44-39.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1359)

URARSKI pomočnik se sprejema takoj. Dobi hra-no, stanovanje in plačo po sposobnosti. Keber Franc, urar, Idrija 65. 1438

ČEVLJARSKI pomočniki se sprejmejo v večjem številu. Pahor, Via Arenata 19. 1449

HIBA, zdrava, z dobrimi spricvalci se išče za majhno družino. Via Commerciale 48/III. Tense. 1462

SPORTNA DRUŠTVA POZORI Bradlja skoraj nova se proda v Oseku 41, p. Sempas. 1464

ČEBRA, dva, hrastova, 30 hl vsak, proda Kmet. trgovsko društvo, Raffineria 4. 1463

MOTORNO kolo Frera 500, v najboljšem stanju proda Nemec, Del. zadruga v Nabrežini. 1448

HIBA ob prometni cesti z dobro vpeljeno trgovino, gostilno in tobakarno se proda z vsemi dekreti. Kubed št. 12 pri Črnem kalu Istra. 1453

GLYKOL je pravi dobrobitnik vseh omih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavobolu, pomanjkanju sla-sti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Pro-daja se v lekarni Castellonovich, Trst Via Glu-liani 42. 1367

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljšo zdravilo proti želodčnim škodljivostim to za rekonvalescenco. Štekljenica L. 6.—. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Via Giuliani 42. 1366

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema no-seče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (po-daljšana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1364

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1369

BABICA diplomirana, sprejema noseče na dom. Via Madonna 10, II. 1456

Razpis zdravniške službe zdravniškega konzorcija Černiče.

Rok za vlaganje prošenj poteče z dnem 14. oktobra in ne z 11. oktobra kakor je bilo razglašeno.

ČERNIČE, dne 18. septembra 1926.

891 Predsednik Volčič Ivan.

Dražbeni oglaš.

Na prošnjo dedičev pok. Alojzija Colja, bivšega čevljarja v Sežani, se bo prodalo vse čevljarstvo blago in štacun-ski inventar kakor tudi dva motorja navedenega pokojnika na prostovoljni dražbi dne

22. septembra 1926 ob 10 predp.

v Sežani v štacuni pokojnika na trgu.

Dražbeni pogoji so na vpogled v pi-sarni notarja dr. Rumerja v Trstu Via XXX Ottobro št. 3 ali pa v njegovi no-tarski pisarni v Sežani.

Blago se lahko vpogleda na dan dražbe od 9. do 10. ure.

Sežana, dne 20. septembra 1926.

Varuštvo ml. dedičev pok. Alojzija Colja.

ZDRAVNIK

Dr. Fran Korsano

sprejema od 12 do 1

in od 5 do 7 907

Via S. Lazzaro št. 17 I. n.

PODLISTEK

JULES VERNE: (118)

Skrivnostni otok

Nab in Pencroff sta se podala v granitno hišo ter prinesla obilo streliva. Gedeon Spilett in Ayrtton, ki sta bila dobra strelca, sta dobila obe precizni puški, ki sta nesli eno miljo daleč. Ostale puške so dobili Cir Smith, Nab, Harbert in Pencroff.

Mesta so si tako razdelili:

Cir Smith in Harbert sta ostala skrita v kaminih, odkoder sta obvladala obrežje ob vznožju granitne hiše.

Gedeon in Spilett in Nab sta se skrila med skalovje ob ustju Hvale, ko sta prej dvignila most čez njo kakor tudi vse ostale brvi. Na ta način sta mogla preprečiti vhod čolnov v reko in izkrcanje na nasprotnem bregu.

Ayrtton in Pencroff sta spustila čoln v vodo, preplavala z njim preliv in se po-stavila vsak na svoje mesto na otočku. Tako se je moglo vršiti streljanje od štirih strani in napadalec prevariti, da je otok veliko več obljuden, kakor je bil v resnici.

V slučaju, da ne bi mogla preprečiti iz-krcanja in bi se bilo bati obkoljenja, sta imela Pencroff in Ayrtton nalog pripeljati se s čolnom zopet na breg otoka in prihi-teti na pomoč najbolj ogroženi točki.

Predno so se razšli na svoja mesta, so

Ivo Lasti:

Od Lida do Pariza

Glej „Edinost“ od 9. septembra.

Prirada nas sili uživati lepoto in čuti sladko opojnost harmonije čustev. Trpko nas gane malo posrečena slika in bolna postaja naša duša od žalostnih in turobnih vtisov. Je že tako. Nočemo iskati vtisov, saj ni to naša naloga. Pa so še ljudje, ki vidijo vse črno in čutijo otožnost, tudi kadar se drugi zadovoljno smehljajo. Oni so ali črnogledi — „profesionalisti“ (da jih tako imenujem) ali oni, ki jim pravimo, da so „danes nerazpoloženi“. Prvi kot drugi vidijo črno in čutijo žalostno. Bilo je nekoč, ko nikakor nisem priznaval duševnega razpoloženja. Od človekove volje zavisijo vse njegovo delovanje, sem vtrajno zatrjeval. Pa se danes bi se prepričal o tem. In so prišli časi dvoma in resničnosti nekdanjih trditvev. Pustimo to in podajmo se v Pariz.

Ko sem bil v Parizu, ne vem kaj sem bil. Morda črnogled „profesionalist“ (to menda ne —) ali „nerazpoloženi“. Pač nekaj je moralo biti, kajti Pariz me — ozioroma nas — je razočaral, ker nam ni nudil onega, kar smo pričakovali. Ali če sem bil iz nerazpoloženosti v svetovnem mestu, ne maram, da postanete in Vi... Prirada nas sili uživati lepoto in čuti sladko opojnost harmonije čustev. Uživamo in se naslajamo četudi v očaranju bujne fantazije.

Tam ob slikovitih bregovih bujne sinje Sene drvi vlak z neznanako naglico. Mudi se mu v Pariz — srce lepe Francije, dika in ponos vseh Francozov. Vile in hiše s cvetjem obraščene, komaj vidne iz gostega vejčja stoletnih gozdov, se premikajo liki v filmu naprej. Sredi toka globoke in mirne Sene počiva izletnik — ribič v svojem čolnu, držeč trnek v vodi. Kaj je njemu mar, ako se ribiča posmehljivo igra okoli plavalčega trnka? Kaj mu je mar ko vsrkava sveži zrak od bregov lepe Sene? Vlak drvi, drvi... Prve hiše. Se zadaj, tam daleč naprej v meglenem ozračju počiva Pariz, oboževani in bajni Pariz. Medla in nejasna slika dobiva izrazite poteze, črte; že vidimo nad strehami ravne linije velikih bulvarov, zadaj daleč majhno brdo, posuto z brezštevili hišami, tedaj še neznan Montmartre s svojo še nedozidano cerkvijo Sacré Coeur, a Tour d'Eiffel — Eiffelov stolp — ta monumentalna zgradba 20. stoletja, se nekam šepavo, vzbujajoč našo brezmerno radovednost, hoče skrivati še za daljni horizont. In kot črne pike obsvetljene od jutranjega solca se pokazujejo okoliška brda, poraščena s tisočletnimi drevesi: hrasti, jelkami in smrekami. To so znani St. Germain, zraven Sévres, bolj daleč, le z daljnogledom viden, zgodovinski Versailles, poleg pa takisto znani Trianon. To je Pariz iz davnine, še od nizkih bregov zelene Sene pred prihodom na Gare de Lyon — lizonjsko postajo v Parizu. Je to daljna slika, kakor jo je zapopadlo moje radovedno oko. Ni pa še cel Pariz. Pariz je še velik.

V Parizu se naša skupina razdeli. Moškemu delu je odkazano stanovanje v Lice de Louis XIV., ženskem v nekem institutu precej daleč od nas.

V Quartier Latin — v latinski četrti leži znamenita Sorbonna, univerza svetovnega slovesa, prav blizu nas. V latinski črti se nahajajo skorje vse fakultete, nasproti juridicni pa stoji lepa stavba Panteon, počivališče za narod in domovino zaslužnih mož. Mari naj opisujem ali naštevam razne in mnoge zgradbe Pariza? Ne, ker bi to bilo brezsmiselno in malo koristno. Pa tudi se je o Parizu že mnogo pisalo in slišalo. Jaz bi si dovolil podati le nekoliko izrednih posebnosti, vtisov, doživljanj in opazovanj, ki sem jih prinesel iz tega zanimivega in veličastnega mesta. Sicer samo osemredno bivanje v njem skoro ne more zadostovati, da bi bilo mogoče podati kolikor toliko popolno sliko. Bo kar bo...

V prostorni spalnici liceja Ludovika XIV. nisimo mogli kljub celonočni vojni iz Lyona dolgo ostati. Le ven na prosto, na široke ulice — bulvare in med tisočglavo pariško množico! Zunanost mesta nas hladno preseneča; kakor mrzel curek preko toplega telesa delujejo prvi pogledi čez drugače velike, a črno zamazane kamnite stavbe. Nikakor si nismo mogli predstavljati, da ima znameniti Pariz toli črni zunanji izgled. Že res, da vsa večja mesta, (tako na pr. tudi Dunaj), v katerih so zgrajene stavbe iz kamena, nudijo slično sajasto zamazano sliko. Ali Pariz! Ne, to ni obstojalo v naših predstavah. Da vidite lepo in čedno zunanost belega Zagreba!

Polagoma se giblje naša skupina naprej po brezkončnih bulvarih. Ogromne množice najraznovrstnejšega ljudstva se valijo gori in dol. Težko se je umikati zvedavemu občinstvu, postojajočemu neprestano pred mikavnimi izločbami velikih trgovin. Kaj še to! Mnogo težje ali včasih skorje nemogoče pa je priti z ene strani bulvara na drugo. Ogromnega avtomobilskega in drugega prometa pariškega bulvara pa si ni — brez pretiravanja — mogoče zamisliti. Milan ima šele kako desetiško pariškega avtomobilskega prometa. Tekanje brezštevilih avtomobilov po pariških ulicah spada brez dvoma med interesantnosti Pariza, oziroma velikega mesta sploh. Neverjetno je to takorekoč brezhibno gibanje; le redkokdaj se pripeti nesreča. Celih osem dni svojega bivanja v Parizu nisem opazil niti enega incidenta. Treba se je včasih diviti spretnosti in drznosti šoferjev, ko vozijo s precejšnjo brzino skozi gosto obljubene ulice brez vsakršne nevarnosti. V končno ilustracijo pariškega avtomobilskega gibanja naj navedem samo še dva primera. Ko stojim nekoč na trgu pred notre-damsko cerkvijo, kjer promet ni ravno najživahnejši, štemjem takšemetre, ki vozijo preko trga, in jih naštejem preko devetdeset v petih minutah! Pa v tem delu mesta je šele srednjeveliki promet. Tam okoli borse, opere, Louvra ali ob nedeljah na Champs Elisées, tam je nepopislno. Velikokrat smo morali čakati po cele četrt ure, da smo mogli prekorčiti ulico; kajti pred nami se vijono nepretrgana vrsta. Ko ravno govorim o avtomobilih, se samo po sebi narinja vprašanje, ali je revnim pešcem sploh omogočeno hoditi po Parizu. Silno težko! Prav nič ne pretiravam, ako rečem, da oni, ki se napoju v Pariz, ni sigurno, da se vrne zdrav in čil. Navzlic tolikemu nevarnemu prometu skoro ni opa-

ziti na križiških stražarjev — rediteljev! Vse teče urejeno, mehanično — avtomatski. Pariški popotnik mora pa tudi poznati še nekaj predpisov: korakajoč čez cesto, gledaj vedno na levo!

Pa kdo bi se koračil po Parizu! V naši še dokaj trdi francoski stopimo k šoferju — alibere? (prosti?) „Oui, Monsieur, s'il vous plaît!“ (Da, gospod, izvolite!) in nas pelje za poldrugi frank na kilometer. Ti pa sediš prešerno kot kak angleški lord v avtomobilu — s par franki v žepu... Ne prestanto padanje vrednosti franka nam je dopuščalo dnevno take „lordske“ izlete po ravnih in vijugastih ulicah Pariza. Kih, mučno je bilo privaditi se trdemu in skromnemu koraku vrnivšim se v domovino...

Kolosalna prostranost francoske prestolnice in njeno notranje tehnično življenje takorekoč sili, da se poslužiš vozila. Za to je francoska industrija že poskrbela. Postavila je nebroj postajališč takšmetrov, avtomobilov — velikih osebnih avtomobilov, ki služijo zlasti mnogo za prevažanje radovednih tujcev, dalje tramvaj, čigar mreža pa je neznatna. Tramvaj je Pariz gotovo že vrgel med staro šaro, kajti opaziti je, da je dosti prog že opuščeni. V Parizu — zdi se — se vozi s tramvajem le še kak izgubljenec, ki misli, da na ta način pride sigurneje do svojega bivališča. Pa se moti. (Gotovo, ker misli še z našimi možgani!) Kadar koga popelje pot v Pariz in se zgubi, kar ni prav nič nevsakdanjega zlasti pri slabem poznavanju francoskega jezika, se znajde na svojem stanovanju najlažje, ako si vzame takšmetr. Dovolj je, ako si zapomni ulico. In da se zamorete po „lordski“ voziti v mehke naslonjaku preko življenja polnih bulvarov kakor že omenjenega Champs des Elisées (ki pravzaprav ni več pravi bulvar), morda preko bogatega Boulevard des Italiens ali v nočnih pariških urah tja na zabavni in ponoreli Montmartre, stavite si samo kakih sto frankov za posebni avtomobilski trošek med svoje izdatke. Kajti Pariz si ogledate v krajšem času le z brzino avtomobila.

Poleg teh prometov pa ima Pariz še dve posebnosti: Podzemsko železnico nazvano Metro, katere mreža teče malodane po celnem podzemlju Pariza. Metro obstoji iz kakih 12 linij in ima vsega skupaj 200 podzemnih postaj. Predaleč bi me zavedlo, ako bi hotel predočiti natančen izgled in ustroj Metroja. Rečem samo, da ljudski promet pod zemljo malo zaostaja za onim nad zemljo. Dasi navidez komplicirane uredbe, so vendar tako smoteno izdelane, da že po par poskusnih vožnjah postane izurjen potnik. Je pa tudi več kot gotovo, da baš v teh prvih poskusih zgrešiš linijo ali postajo in prisediš na svetlo ulico (sicer je v podzemlju tudi svetlo!), opaziš, da te je ta peklenski stroj zapeljal ravno na nasprotni konec mesta. In hodi zopet v podzemlju Nekemu mojemu tovarišu se je zgodilo, da je taval dve uri pod zemljo. Prestopal je iz ene linije na drugo, dokler ni končno pogodil pravo. Pa je Pariz ipak pravičen. Z enim listkom, ki stane 60 stotink, se lahko voziš ves dan do polnoči, samo ne smeš izstopiti iz podzemlja. Metro je samo navidezno kompliciran; po parkratnem zgrešenju je možno doseči popolno izurjenost. Pa ne daj, da se ti mudi v tem času kam na kako določeno mesto...! Zahvalil bi se za Metro in se poslužil mehkega naslonjaka avtomobila in „lordskega“ zadržanja za poldrugi frank na kilometer do določenega mesta... Linije podzemne železnice so zgrajene v istih smereh kakor tečejo zgoraj ulice (naravno ne v vseh smereh) in podzemne postaje so navadno postavljene tam, kjer se v nadzemlju nahajajo široki prostori, urgi brez stavb. Vzroka za to menda ni treba še posebej pojasnjevati. Votli podzemski prostori bi bili preširoki, da bi nosili masivne nadzemne palače. Pa Metro ima še marsikaj zanimivega; o tem pa drugič.

Skozi Pariz teče reka Sena (Seine). Vzdolj njenega toka se gugajo v počasnem tempu majhni parniki prehajajoč skozi ozke in nizke loke mnogih čez Seno postavljenih mostov. Promet po Seni razumljivo ne dosega onega po mestu, ali vozi se po Seni v večernih urah je prijetno, sladko... in očarljivo, ko se pripelje barka mimo Eifflovega stolpa krasno razsvetljenega od milijonskih žarnic. (Dalje).

Razne zanimivosti

Koliko umetnikov ima Dunaj.

Po najnovejši statistiki se nahaja na Dunaju 8738 glasbenikov, umetnikov, pisateljev, časnikarjev in 1434 slikarjev in kiparjev. Minuli so torej časi, ko so umetniki vzklicali: „Malo nas je“ in so zato bili bolj slavni.

Spomenik doživlj.

V Kiskaros na Madžarskem so zadnje čase postavili spomenik doživlj velikana ogrskega lirčnega pesništva Petőfi-ja. Spomenik nosi napis iz neke njegovih najbolj znanih in razširjenih pesmi, kjer se pesnik spominja na pesmice, ki mu jih je kot mlademu dečku prepevala njegova doživlja in mu tako že zgodaj vzbudila zanimanje in ljubezen do poezije, katere kralj je postal.

Iz Praga.

V Pragi se je zadnje čase ustanovila družba, ki hoče napraviti muzej v spomin velikega skladatelja Smetane. To društvo, odnosno odbor ima namen pobirati umetnikove rokopise, zvezke, pisma in slike. Teorija o umetnosti z vidika marksizma. Društvo slikarjev sovjetske Rusije je izdalo zadnje čase zbirko člankov znamenitega ruskega umetniškega kritika A. Lunatarskega pod sledečim naslovom: „Teorija o umetnosti, z vidika marksizma.“ To delo je eno izmed največjih prizadevanj revolucionarnih umetnikov, da bi ustvarili pristno revolucionarno umetniško filozofijo.

Se usmrti, ker so si hčerke ostrigle lasa. Iz Pariza poročajo sledeče vest: Gospodične Serlander, stanujoče v Saint Jolie, so bile vroče pripadnice mode, čeprav nekoliko zakasnele, ker Saint Jolie še ni Pariz. Po dolgem premišljevanju so sklenile, da se ostrigajo.

Njihov oče je bil star in bolan, toda navse je ljubil dolge in krasne lasa svojih hčerk. Nekega dne pridejo hčerke k njemu in mu izjavijo, da so se odločile ostrigati lasa. Oče se je ustrašil in izjavil, da če bi jih videl brez las, bi umrl. Gospodične pa

so se smejale in odšle k brivcu. Ko pa so se vrnile ostrigene, z lasmi ala „garçonne“, si je gospod Serlander zakril oči; čez nekoliko minut pa, ko se je nahajal v sobi sam, je vzel samokres in se ustrillil.

Zalostna mati.

Blizu mesta Lecce — nahaja se sredi provincije Puglie — se je te dni zgodila velika nesreča za materino srce. Neka mati je pustila svojo mlado, nedoletno otroka v leseni koči in se podala k svoji bolni sorodnici. Ko se je vračala, je zagledala, da je koča zavita v gost dim. Sklicala je takoj ljudi na pomoč, ki so ji pomagali pogasiti ogenj. Ko pa je skušala rešiti otroka, je bilo že prepozno, zgorela sta obadva. Gotovo so otroci igraje se zažgali leseno kočo in tako našli žalostno smrt.

Tenebri v Parizu. Zopet nekaj novega! Nova družba z zagonetnim imenom „tenebri“ („temačnabi“) bi rekli po slovensko — v kosečini. Ime spominja na strahovito američansko družbo K. k. k. Resnično pa je to tiisto nekaj drugega. Je to nova, nedolžna družba ljubiteljev gledališča, literatur, umetnikov, ki pride za futuristi, dadaisti, humanisti itd. Njihov program je: Doseči od občinstva največjo pozornost in pazljivost med uprizarjanjem umetniškega dela — namreč s tem, da sta oder in dvorana potopljena v popolno temo (od tod „tenebri“).

Imajo že pripravljenih dve deli: „Roža za neznanca“, „Neki večer, ko so pokopališča prepevala“.

„Tenebri“ čakajo, da bo prišla jesen, potem bodo uprizarili svoja dela.

Ostali pa, da bi si preganjali dolg čas ob pričakovanju, ki je, kot so vsa pričakovanja, precej nedolžno, se pečajo z modo in obiskujejo „svetla“ gledališča.

Zaameniti francoski politik Glemenc — je zahteval te dni za svojo veliko filozofsko knjigo „Au Soir de la Pensée“ nič več ko — 100.000 frankov. In založniki so mu jih dali. Seveda kaj takega naši založniki ne bi zmogli.

Iz Amerike prihajajo neprestano take novice, da jih je težko verjeti. Tudi ta-le ni preveč skromna: Roman „Les Richesses du Grand Khatun“, ki ga je spisal znani španski pisatelj Blasco Ibañez, izhaja istočasno v 800 časopisih in v 20 revijah. Tako poroča italijanska „Fiera letteraria“.

Kdaj bo zmogla kaj takega uboga Evropa? Jasno je, da tudi pisatelji na tak način postane kar čez noč bogati.

Boj proti ovratniku in kravati. V Parizu se je ustanovila družba, imenovana „Anticarna“, ki si je nadelala nalogo pobiti uporabo ovratnikov in kravati. Družba se opira na sledeče: Stevilne zdravniške izjave izpričujejo, da je nošnja ovratnika in kravate znatno škodljiva človeškemu zdravju, ker ovira vrtnim organom svobodno razvoj. Posledice tega so različne vrstne bolezni. Z odpravo ovratnika bi se torej zboljšalo zdravstveno stanje posameznika kot tudi cele človeške družbe.

Poleg tega pa gre še družba v boj proti ovratniku in kravatom z vidika narodne ekonomije (čemur se radi zadnjih finančnih kriz ni tujiti). Posameznik izda namreč letno okrog 200 frankov za ovratnike in približno 100 frankov za kravate, skupno 300 frankov. In če pomislimo, da nosi ovratnik v Franciji okrog 10 milijonov ljudi, imamo takoj že — 3 milijarde letnega prihranka. Toda, kaj bodo pa rekli trgovci in tovarnarji?

Zdravnik (908)

Dr. IGOR FRANKO

absolvent dunajske klinike
ordinira v Ilir. Bistici, v torek in petek pa v Knežaku pri g. Česniku
od 9. do 12. ure.

BRILJANTE

bisere, zlato, srebro, platin, staro zobovje kupujem po najvišjih cenah. Dajem brezplačno predumje za dvig zastavnih predmetov pri mestni zastavljalnici.

B. PIACENTINI, Corso V. Em. III št. 46/L
od 8 do 12 in od 14 do 19. 964

Stikalnice za tropine
Stikalnice za grozdje
Stikalnice za jabolka
in vsi poljedelaki
stroji najboljših tavarov

Ing.
Righi & Vidovich
TRST, Via Sanità 8
vogal ex Porporella

Predno prodato
KRONE, GOLDINARJE
ZLATO IN SREBRO

obiščite zlatarno
STERMIN v TRSTU,
Via Mazzini št. 43
kjer dobite najvišje cene. — Kupujem listke
mestne zastavljalnice. 957

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refoš in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. Telef. 2-41
Priporoča se lastnik
874 **FR. ŠTRANCAR.**

SLOVENC!
Ne pozabite,
da ima trdka
„Old England“
Trst, Corso V. E. III. 26
nasproti zastavljalnici
izgotovlj. obleke
površnike 905
tu-in tuzemsko blago
Lestna krojačnica I. reda
Govori se slovensko

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 3

Zlato kupuju v vsaki množni po najvišjih cenah
Krone plačuje višje kot vsi drugi
Zaloga raznovrstnih ur in zlatenice 903

Spominjajte se ob vsaki priliki „Dijaške Matice“

TISKARNA „EDINOST“ TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Linotype, stereotypjo ter rotacijakim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih

MOČ PRETEKLOSTI

Spisala V. J. Križanovska.
Iz ruščine prevedel IVAN VOURE.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.40 proti vnaprej poslanemu znesku. — Roman je izdala iz založila Tiskarna Edinost. — Prodaja: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/L. — Knjigarna I. Štoka, Via Milano 37 in Zen. dobr. združenje v Trstu, Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. — Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L. 10.—) se dobi v knjigarni STOKA.

OBRAMBA

proti glistam, ki tako mučijo vaše otroke, je ČOKOLADNI BONBON ARriba PROTI GLISTAM. To sredstvo učinkuje takoj, gotovo in brez vsakega usmiljenja.

V zelenih zavilkih po L. 1.
Prodaja se v vseh lekarnah.

ČOKOLADNI BONBON PROTI GLISTAM

Kemično-izkurni zavod „Alto Medona della Salute“ - Cav. Rell. Godina - Trieste, S. Giacomo. Glavni zastopnik in založnik za Italijo in kolonije Adolfo Cechet - Trieste, Via S. Nicolò 11

NA MORJU, V HRIBIH IN NA LETOVIŠČU IMEJTE VEDNO NA RAZPOLAGO „ARRIBA“ ZA ZDRAVJE VAŠIH OTROK.

Brezplačno zdravi

zdravnik dr. Rudolf Zaleteš

na domu v Bistrici (Kozilek)
vse revne bistrške okraja vsako sredo in soboto dopoldne od 7. do 9. ure, a siromake postojnskega okraja vsak torek in petek popoldne od 2. do 4. ure v privatni kliniki g. dr. Cicero v Postojni. (956)

KRONE

plačuje vedno par cent. več kot drugi

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov

Zobozdravnik

Dr. Sardoč D.

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 5-7 883

KRONE

briljante, platin, 20-kronske zlata komade
zlato plačuje po višjih cenah
nego vsak drugi

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46 943

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun iz vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavod sam.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Ne razpolaga varnostno celico (safe)

Uradne ure za stranke od 8½ do 13

in od 16 do 19

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 23-67. 916

Najstarejši slov. denarni zavod